

VARIOUS

ROMANEJA JA
KERTOMUKSIA: LYHYET
KERTOMUKSET

Various
Romaneja ja kertomuksia:
Lyhyet kertomukset

http://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=35497183

Romaneja ja kertomuksia: Lyhyet kertomukset:

Содержание

TARINA, SYNTYMÄKAUPUNGISTANI SAATU	4
SOKEA SISARENI	28
I	29
II	34
Конец ознакомительного фрагмента.	35

Various Romaneja ja kertomuksia: Lyhyet kertomukset

TARINA, SYNTYMÄKAUPUNGISTANI SAATU

Englannin kielestä suomennettu

Tuolla pikku maakaupungilla, jossa olen syntynyt, on oma tarinansa, joka on hyvin tunnettu monelle siinä kaupungissa, vaikk'en luule sitä ennen painetuksi. En tiedä siis miks'en sitä kertoisi – niin hyvin kuin sitä voin.

Täyteensä sata viisitoista vuotta sitten, kun Yrjö Toinen oli Englannin kuninkaana, eli tässä kaupungissa eräs satulamaakari. Tällä satulamaakarilla, jonka nimi on Ranson, oli tytär ja vieläpä työkisällikin. Aina siitä saakka kuin maailmaan tarinoita ja tarinan-kertojia syntyi, ovat kisällit ottaneet tavaksi rakastua mestariensa tyttäriin – joka totta puhuen ei olekkaan mikään niin kummallinen asia. Niinpä vanha Ransonin kisälli, Richard Hayes hyvin mielellänsä katseli mestarinsa tytärtä,

kuuli hänen puhuvan ja vaihti hänen kanssansa muutamia sanoja – tosiaankin paljoa mieluisemmin kuin vanha herra ja ylipäänsä kukaan muukaan saattoi uneksia, paitsi tytär ja kisälli itse. Mitä vanha Ranson olisi tehnyt, jos hän olisi tämän aavistanut, sitä en tiedä. Mutta luultavasti olisi hän antanut kisällille kelpo selkäsaunan – ja tämä kentiesi olisi yrittänyt vastarintaa. Kuinka lieneekin, melkein varmana pidän, ettei rakkaus sen kautta olisi sammunut, vaan päinvastoin käynyt vielä kiihkeämmäksi. Nämät arvelut siksensä, palatkaamme kertomukseemme. Kisällin elämä ei ollut hupainen, sillä vanha Ransonin käsitteet siitä, miten kisällejä piti soveliaasti kohteleman, olivat perityt kuningas Elisabetin kunnian-rikkaista ajoista ja olivat sitten kalliina perintönä kulkeneet pitkän esi-isäsarjan kautta, kunnes olivat sijaantuneet Ransonin pääkalloon. Hän uskoi, että kaikissa kisälleissä on auttamaton luonnollinen taipumus korttien-lyöntiin, ryypäämiseen sekä kaikenlaiseen muuhun rentustelemiseen. Hän uskoi että, jos ei mestarien silmä ollut alituisesti heitä valvomassa, he heittäisivät työnsä hunningolle, ryöstäisivät raha-laatikon ja tekisivät kaiken maailman rosvotöitä. Tätä satulamaakarimme lujaa uskoa eivät saattaneet mitkään todistelemiset kumota.

Richard Hayes oli vakava, kunniallinen ja ahkera poika, mutta tähän aikaan oli hänen mielensä hyvin taipusa vaeltamaan pois työstä, niin että satunnaisesti joskus joku pienempi vahinko kohtasi vanhan mestarin työ-aineita.

"Sinä olet laiska konna". sanoi mestari eräänä aamuna aikasin.

"Täällä syöt ja juot, etkä tee mitään hyötyä".

Hayes ei vastannut mitään, vaikka tunsi itsensä loukatuksi. Hän ei ollut mikään sankari ja olikin vielä aivan nuori. Hän teki säntilleen samaa, mitä useat muutkin pojat olisivat tehneet hänen sijassaan. Hän ei ottanut syödäksensä sinä päivänä. Kun ruokatunnit tulivat, sanoi hän ei huolivan ruoasta, vaan tahtovansa jatkaa työtänsä. Vanha Ranson oli tästä uppiniskaisuudesta aivan lystillisellä mielellä. Hän kertoi vanhoja sananlaskuja paastoamisen terveellisyydestä sekä ruumiille että sielulle ja jätti ruokahuoneesta työhuoneesen menevän oven auki, että ruokahaju pääsisi itsepintaista nuorukaista kiusaamaan. Richard Hayes vaan teki työtä. Mutta välistä, kun vanha herra laski jonkun sukkeluuden hänestä, herkesi hän tuokioksi työstänsä ja kuunteli. Yhtykö tyttö myöskin muiden nauruun? Jos niin olisi, tahtoi hän tappaa itsensä nälkään-nääntymisellä. Mutta tyttö ei nauranut eikä virkannut sanaakaan.

Illalla, kun tuli pimeä, oli Richard Hayes vielä työssä. satulamaakari istui tupakoimassa pienessä syrjä-kamarissaan. Silloin Margaretha hiipi työhuoneesen ja tulla sipsutteli niin hiljaa, ettei kisälli kuullut hänen askeleitaan, ennenkuin tyttö jo oli hänen vieressään. Tyttö laski kätensä hänen olkapäällensä.

"Tule Richard", sanoi hän, "tule minun tähteni. Tiedän ettet ole hiukkaakaan tänään syönyt".

"Minua on sanottu konnaksi ja kelvottomaksi leipävarkaaksi", sanoi Richard.

"Älä joutavista huoli", sanoi tyttö. "Tuommoisilla minua

huoletat. Tule nyt vaan ruoalle".

"Enkä tule, Margaretha", vastasi kisälli. "On mulla raha-äyri omastakin takaa. Ostan itse leipäni. En tahdo enään syödä toisen miehen pöydässä. Maksettakoon palkkani tunnilta".

"Onko sinussa paha sisu?" lausui tyttö.

"Enpä tiedä, mutta on minussa ainakin oikeuden-tuntoa", vastasi Richard.

"Vaikka olisikin", vastasi tyttö, "olet jo kylläksi nähnyt nälkää. Minkä tähden koetat tehdä mieleni raskaaksi? No, kun ei tule, vaikka pyydän, niin hyvästi".

Richard tarttui hänen pieneen vapisevaan käteensä, piti sen hetkisen omassaan ja tunsu kovan halun hyrähtämään itkuun. Hän olisi voinut vastustaa kaikkea, vaan ei tytön hellyyttä.

Siinä hän seiso i vielä, pitäen tytön kättä kädessään. Sanaakaan virkkamatta. Mutta kun tyttö kääntyi lähteäksensä pois, kuiskasi hän nopeasti hänen korvaansa: "Tulen, kun tulenkin. En huoli mistään. Ei pidä sun surra mun tähteni. Sanokoot ja ajatelkoot mitä hyvänsä". Tämän sanottuaan, heitti hän työnsä ja läksi huoneesen, jossa satulamaakari oli, ja istui ääneti pöytään atrioitsemaan. Hän kärsi sanaakaan virkkamatta kaikki mestarin pistopuheet ja antoi hänen kertoa, kuinka hän usein ennenkin oli huomannut, miten nälkä mukavasti pehmittää tuommoisia itsepintaisia nuorukaisia. Vanha herra oli mielestänsä hyvinkin viisas, mutta ei vähintäkään aavistanut, mikä mahti oli nuorukaista taivuttanut. Myöhemmin Margareta kohtasi isänsä kisälliä portailla ja lausui hänelle, että hän oli

kelpo ja hyvä poika, eikä luvannut tätä päivää milloinkaan unohtaa.

Tästä päivästä alkaen vanha Ranson ei enään voinut tehdä kisälliänsä onnettomaksi. Richard teki lujasti työtä, ja jos mestari torui ja riiteli, hän ei vastannut sanaakaan. Se aika lähestyi, jolloin hänen kisälli-aikansa oli loppuva, ja Richard ajatteli mitä hänen piti tehdä, kun hän tuli itsenäiseksi mieheksi, ja rakenteli komeita tuulen-tupia. Mutta vanha Ranson tuli päivästä päivään yhä äreämmäksi. Richardin äänettömyys suututti häntä vielä enemmän, koska se näytti melkein ylenkatseelta. Hän havaitsi sen ajan lähenevän, jolloin hän arveli että kisällinsä tulisi heittämään tämän muka teko-nöyryyden ja osoittamaan häntä vastaan julkista röyhkeyttä. Kaikki pienimmätkin seikat häntä suututtivat. Eräänä päivänä, jolloin hän taas torui kisälliänsä jostakin vähäpätöisestä, tämä, joka ei sen ko'ommin pannut tätä turhanpäiväistä närisemistä mieleensä, alkoi viheltää työnsä ääressä. Vanhan herran viha tästä kiihtyi kahta kiivaammaksi. Hän karkasi kisällinsä päälle ja löi häntä. Jos Richard olisi hetkeksikään malttanut mieltänsä, hän ei olisi vastustanut, mutta hän ei jaksanut itseänsä hillitä, vaan löi mestarin maahan. Tämän jälkeen ei ollut enään mikään sovinto mahdollinen. Mestari lausui juhlallisesti, että Richard olisi seuraavana päivänä vedettävä oikeuden eteen ja pantava vankeuteen. Totta kyllä oli, että Ranson oli lyönyt ensiksi, mutta oikeustot eivät suosineet kisellejä. Vanhalla miehellä oli mustelmia, mutta ei Richardilla. Aivan epäiltämätön asia oli, että Richard, jos joutuisi oikeuden

eteen, suljettaisiin vankeuteen, jossa saisi seurustella varkaiden ja rosvojen kanssa. Richard mietti ja ajatteli tätä koko pitkäisen yön. Mutta kuinka mieltikin, ei hän keksinyt pelastusta muussa kuin pakenemisessä. Ei siis muu neuvoksi. Hän siis kokoili kaikki tavaransa, laittoi niistä kääryn ja hiipi hiljaa ulos ikkunasta kadulle ja pötki tiehensä hyvää vauhtia.

Karannut kisälli pidettiin siihen aikaan paljoa suurempana hylkynä kuin tätä nykyä. Ei ollut ainoatakaan miestä tai naista siinä paikkakunnassa, jossa Richard oli elänyt aikansa, joka olisi hänelle leivänkannikkaa antanut, jos olisi tietänyt hänen karanneeksi. Itse koiratkin olivat samaa mieltä kuin heidän isäntänsä ja haukkuivat aivan kiivaasti tällöisiä karkureita. Richardilla oli vähän rahoja muassa, eikä hän epäillyt saavansa työtä, kun vaan pääsi niin kauaksi pois, että saattoi olla turvassa. Hänen tuumansa oli kerrassaan rikastua ja sitten palata pyytämään Margarethaa vaimokseen – sekä saada vanhaa Ransonia leppymään ja jättämään unohdukseen mitä oli tapahtunut. Tämä tulevaisuuden tuumailu näytti hyvinkin viisaalta ja järkevältä, mutta hän kohtasi odottamattomia vastuksia. Monessa kaupungissa ei ollut ainoatakaan satulamaakaria. Noin viikon kuluttua siitä kuin hän oli lähtenyt matkalle, tuli hän semmoiseen paikkaan, jossa vihdoinkin kuuli satulamaakarin löytyvän. Richard kiirehti sinne, aikoen mennä sisään pyytämään työtä. Mutta silloin hän näki jotain, joka heti muutti hänen mielensä. Juuri oven vieressä, joka kadulta vei huoneeseen, huomasi hän suuren plakaatin,

johon vilkaistessaan, hämmästykseseen näki oman nimensä. Plakaatti oli nähtävästi aivan äskettäin sinne ripustettu. Hän luki hätäisesti kertomuksen itsestään, joka äkkiä hajoitti hänen iloiset toiveensa ja masensi kovin hänen mielensä. Kertomuksessa oli hänen rikoksensa kuvattu oikeaksi ilkityöksi. Katkeralla mielellä ajatteli Richard, kuinka hänen vihamiehensä olivat kokonaan hänen masentaneet, kuinka kaikki nyt kilvan häntä panettelisivat ja soimaisivat ja kuinka Margaretha, kun hän joka päivä kuulisi samaa virttä hänestä, tukehuttaisi entisen rakkauden, uskoen että ihmiset olivat oikeassa.

Tämä minun kertomukseni ei tulisi hupaisemmaksi, jos ottaisin kuvatakseni kaikki Richardin kärsimykset; kuinka hänen rahavaransa vähitellen hupeni tyhjäksi, taikka kuinka hänen keppinsä ja sen päässä kannettu mytty vähitellen muuttui paljaaksi kepiksi. Muutamissa paikoin ihmiset sanoivat hänelle vasten silmiä, että hän oli karannut kisälli. He näkivät sen muka aivan selvästi hänen ulkomuodostaan, eivätkä tahtoneet antaa hänelle kortteeria. Toisissa paikoin kysyivät häneltä passia – tahtoivat tietää, mistä hän tuli ja kenenkä luona hän viimeiseksi oli ollut palveluksessa. Arveltiin, että hän näytti aivan nuorelta eikä suinkaan ollut oikeilla teillä. Kaikkiin näihin Richard parka ei voinut antaa mitään kelpo vastausta – ja sai sentähden ilman avutta ja neuvotta jatkaa matkaansa. Eipä siis sovi kummaksi katsoa, että matkamiehemme rupesi näyttämään aivan kurjalta. Hän makasi ladoissa ja ulkokuoneissa, joissa hänen kumppaninansa usein oli kerjäläisiä, jotka nähtävästi

katsoivat hänen kuuluvaksi heidän luokkaansa, joka arvelu ei enään aivan paljon totuudestakaan poikennut. Mutta Richard päätti tehdä tästä surkeudesta lopun menemällä sotaväkeen.

Uuden vuoden päivänä vuonna 1745 Richard nälkäisenä, väsyneenä ja palellen saapui Newcastleen kaupunkiin. Hän kulki pitkin noita soukkia ja mutkaisia katuja, tirkistellen akkunoista sisään huoneisiin. Eräässä huoneessa näki hän kahden satulamaakarintuvan istuvan täydessä työssä. Hän ei uskaltanut mennä sisään työtä pyytämään, koska hänen pukunsa ja muu ulkonäkönsä oli liian viheliäinen tavalliselle kelpo työmiehelle. Hän oli kun olikin auttamattomissa.

Pohjoisessa oli nyt kapina virinnyt ilmituleen. Tällä viikolla oli kaksi rykmenttiä sotaväkeä, joidenka komentaja oli eversti Wolfe, saapunut kaupunkiin Flandernista. Richard tapasi jossakin kapakassa erään syrjäkadun varrella yhden kersantin ja otti sotamiehen pestin. Entisen nimensä heitti hän ja kirjoitettiin nyt rykmentin kirjoihin nimellä Filip Joyce.

Kun koko maailma yhtyy kohtelevaan kunniallista miestä konnana, niin on melkein varma, että tämä päivästä päivään yhä lähestyy sitä, miksi maailma häntä tahtoo. Richardin kärsimykset eivät todellakaan olleet häntä parantaneet – eikä uusien toveriensa seura voinut tehdä häntä paremmaksi, ne kun suurimmaksi osaksi olivat irstaita vejjaria. Hän kirosi kohtaloansa ja kirosi kaikkia, jotka olivat tylysti kohdelleet häntä hänen matkallansa. Mielensä oli täynnä katkeruutta kaikkia siivoja, onnellisia ihmisiä vastaan, jotka rauhassa saivat istua

kotitakan ääressä, syömässä, juomassa ja laulamassa. Hän kuuli puhuttavan tappeluista ja hurjista tuhotöistä pohjoisessa, jossa sota riehui, ja hänen mielensä täyttyi julmuuden himolla. Hän toivoi pian pääsevänsä sinne hävittämään ja surmaamaan. Ja jos hän itse saisi surmansa? Se ei häntä paljon surettaisi. Hän oli jo katkaissut kaiken ystävällisen välin maailman kanssa.

Tällä mieli-alalla hän astuskeli pitkin Newcastlen katuja sen lyhyen ajan, jonka hänen rykmenttinsä siellä viipyi. Eräänä päivänä hän tällä tavoin tuli kaupungissa olevaan avonaiseen paikkaan, jossa oli väki-joukko kokoontuneena. Keskellä seisojia mies saarnaamassa. Kuulijakunta oli köyhiä sysimiehiä, merimiehiä ja muutamia sotureita. Saarnamies kuului lahkokuntaan, joka siihen aikaan oli aivan köyhä ja ylenkatsottu. Sillä ei ollut saarna-huoneita, paitsi muutamissa suuremmissa kaupungeissa. Saarnaaja oli ahavoitunut, nöyrännäköinen mies, joka ulkonaisen asunsa puolesta oli melkein yhtä köyhä kuin hänen kuulijansa. Hän seisojien tuulessa paljain päin, pitäen kädessään pientä kulunutta pipliaa. Hän heille saarnasi korkealla, koristelemattomalla tavalla, jota kaikki hänen ympärillensä ymmärsivät ja sydämessänsä tunsivat. Hän kertoi heille, että hän oli köyhä raukka, niinkuin he itse. Hän osoitti rikkikuluneisin saappaisinsa, joilla hän oli astuskellut Lontoosta asti ja joilla hän Jumalan avulla toivoi pääsevänsä Skotlantiin asti, siellä saarnataksensa maamiehillensä, joita kansalaissota oli muuttanut ihmisistä perkeleiksi. Siellä saisivat häneltä, jos Jumala hänelle soisi voimaa, kuulla Kristuksen sanaa. Hän

puhui sysimiehille ja toi esiin esimerkkiä ja kuvia heidän jokapäiväisestä elämästensä. Merimiehiä puhutellessa hän käytti merimiehen lauseparsia ja kertoi että hän itsekin oli ollut merellä. Richard Hayes kuunteli häntä uteliaisuuden halulla, kunnes saarnamies loi silmänsä häneen ja lausui muutamia sanoja, joita Richard tunsin yksin itsellensä aioutuiksi. Ne olivat karkeat, mutta ystävälliseen tapaan lausutut. He kuvasivat hänelle hänen asemansa totuudella semmoisella, joka häntä hämmästytti. Niissä arvattiin hänen entinen elämänsä melkein aivan semmoiseksi kuin se oli ollut, niin että saarnaaja, Richardin silmissä, oli lahjoitettu enemmän kuin inhimillisellä voimaila. Kun hän oli herennyt puhumasta ja sanonut jäähyväiset kuulijoilleen – ja pieni joukko oli alkanut hajota, Richard seurasi häntä enenevässä hämärässä, siksi kuin hän pääsi hänen rinnallensa ja laski kätensä hänen olkapäällensä. Mies kääntyi hänen puoleensa.

"Olette puhuneet lohdutuksen sanoja onnettomalle maailmaan viskatulle raukalle", sanoi Richard. "Seurasin teitä, saadakseni lausua teille kiitokseni".

"Ei ne ole minun sanani", lausui mies. "Saarnaan niinkuin olen käsketty, Jumala sen tekee, ettei ne varise kalliolle".

"Sallikaa minun", sanoi Richard, "teille kertoa tunteeni. Olen kohdannut tylyyttä, vääryyttä ja häväistystä, missä en ole semmoista ansainnut. Ei kukaan ihminen, paitsi te, ole minussa herättänyt ajatusta, joka olisi antanut minulle lohdutuksen sädettä. Jos olette kokeneet maailmassa sen, mitä minä, niin

ymmärrätte hyvin minkä tähden olen kiitollinen".

Saarnaaja tarttui Richardin ojennettuun käteen ja puseri sitä ystävällisesti. Sitten hän osoitti sormellansa lähellä olevaa ravintopaikkaa ja käski Richardin seurata häntä sinne, että saisivat rauhassa puhua keskenänsä. He saivat pienen siivon huoneen, jossa takassa paloi leimuava valkea. Richard iloissansa siitä, että oli löytänyt ystävän, jutteli hänelle koko elämäkertansa, ja vanha mies antoi hänelle neuvoja. Hän arveli jo myöhäiseksi palata kotikaupunkiin. Sota vaati miehiä eikä mikään saattanut häntä pelastaa hänen nykyisestä ammatistansa. Mutta hän kehoitti Richardia täyttämään velvollisuutensa, karttamaan nuo pahat menot, joita hänen toverinsa harjoittivat, rukoilemaan Jumalalta, että hän kääntäisi ihmisten mielet pois väkivallasta ja verenvuodatuksesta ja lievittäisi hänen kovaa kohtaloansa. Richard vakuutti hänelle innollisesti, että hän koettaisi kaikin voimin noudattaa hänen neuvojansa. Sitten he erosivat, päättäen yhtyä seuraavana päivänä, ennenkuin saarnaaja läksisi matkaansa jatkamaan. Kun taas tulivat yhteen, oli heillä vielä pitempi keskustelu. He kulkivat yhdessä pitkän matkan ulos kaupungista, josta saarnaaja nyt läksi vaeltamaan pohjoiseenpäin. Kun piti erottaman, päätti Richard häneltä pyytää suosiotyön.

"Te tiedätte", sanoi Richard, "että tappelujen jälkeen tehdään listat kaikista niistä, jotka ovat kaatuneet. Pyydän teitä lupaamaan, että aina katsotte näitä listoja, jo jos siinä löydätte nimen Filip Joyce, joka on nimeni rykmentissä, ilmoitatte Margaretha Ransonille ja hänen isällensä, että minä olen

kuollut".

"Sen Jumala estäköön", lausui hänen ystävänsä, "mutta jos niin kävisi, tapahtukoon Hänen tahtonsa. Lupaan sen mitä pyydät, ja, jos elän, olen lupaukseni täyttävä".

"Älkää sanoko, missä ja kuinka kuolema on minua kohdannut", sanoi Richard vapisevalla äänellä. "Se vaan surettaisi Margarethaa vielä enemmän. Sanokaa että näitte minun sen jälkeen, kuin olin heiltä luopunut, ja että olin murheissani siitä huolesta, jonka olin heille tuottanut".

Vanha saarnaaja tarttui hänen käteensä ja pyysi häntä rohkaisemaan mieltänsä ja olemaan vakuutettuna Jaakko Bonnellin alttiudesta ja ystävydestä.

Rekryytit harjoitettiin hyvin nopeasti sotakuntoon, koska sisällinen sota riehui ja sotureita tarvittiin väkisinkin, olipa minkälaisia hyvänsä.

Richard Hayes oli Waden ja kenraali Hawleyn komentamassa armeijassa Falkirkin ja Cullodenin tappeluissa ja näki monta kauheata verilöylyä, mutta pääsi itse kaiketta vahingotta. Vanhasta saarnaajasta ei hän kuullut mitään, mutta saarnaajan sanat pysyivät hänen mielessänsä. Ei ollut parempaa eikä säädylisempää soturia koko armeijassa. Useimmat pitivät hänestä ja ratsu-upseerit käyttivät häntä usein korjaamaan heidän satuloitansa. Kaksi vuotta sen jälkeen kuin hän oli ottanut sotamiespestin, läksi hän laivassa rykmenttinsä keralla Flandern'iin ja otti osaa Roucour'in tappeluun. Siitä päivästä asti, jolloin hän oli paennut kotikaupungistaan, hän ei ollut kuullut

mitään Margarethasta ja hänen isästänsä, mutta mielessänsä vielä kyti toivo saada jälleen nähdä lemmittyänsä. Tämä halu kiihtyi yhä kiivaammaksi. Hän säästi tarkasti kaikki rahat, joita hän sai, toivossa päästäksensä tilaisuuteen ostaa itsensä sotapalveluksesta vapaaksi ja palata Englantiin. Pitäen tätä tarkoitusperää aina silmällä, rupesi hän yhä kiihkeämmin haluamaan rahoja, joka hänen toveriensa silmissä näytti ahneudelta jo tosiaankin päivästä päivään yhä enemmän läheni tätä ominaisuutta. Tuo pitkällinen odotus alkoi hänen mieltänsä vireyttä tukehduttaa, ja hän muuttui umpimieliseksi ja harvapuheiseksi. Nuorten upseerien hupainen elämä täytti hänen kateudella. Muiden onni sytytti hänessä vihaa ja katkeruutta.

Välistä tämän alakuloisuuden vallitessa hänen mielessään syntyi epäily, eiköhän kaikki rehellisyys ollut paljasta turhuutta – oppi, jota konnat saarnaavat, vaikka usein itse ovat liian viisaat sitä noudattamaan, mutta sen sijaan tyrkyttävät sen heikompaan lähimmäiseensä, tietysti omaa voittoansa varten. Hän tiesi että usein jonkun ottelun perästä, jopa marsseillakin, moni mies oli äkkiä saanut haltuunsa jonkun suuren rikkauden – vaikk'ei kerrottu mistä ja millä lajilla. Muutamat menettivät tämän pelissä, istuen illoin leiritulien ääressä, ja kadottivat suuret summat, panematta sitä mieleensä, jopa nauraenkin. Richard ei milloinkaan ottanut osaa tämmöisiin hurjiin huvituksiin, mutta hän välistä istui niitä katsomassa suurella mielenjännityksellä. Eräänä iltana istui hän taas tämmöisen peliseurau vieressä, joka löi arpaa erään rummun päällä. Joka voitti oli kelvoton, irstas

mies. Hayes loi silmänsä tuohon rahaläjään, jonka voittaja pisti taskuunsa, ja tunsu kalvavan kateuden. Veri nousi häntä päähän. Miesten muodot kohosivat hänen silmissään luonnottoman suuriksi, ja supistuivat taas luonnottoman pieniksi. Kaikki pyöri hänen silmäinsä edessä liekkien keltasen-punertavassa valossa. Häntä valtasi väkevä halu tarttua arpanappiin ja vaatia äskeitä voittajaa panemaan voitettut rahat uudestaan onnenkaupalle. Outo ääni ikäänkuin kuiskasi hänen korvaansa, että se tarkoitus, jota varten hän tarvitsi rahaa, oli hyvä ja oikea, ja että tuo voittaja vaan tuhlaisi sen – ja että tähän nähden onnetar kyllä olisi hänelle suosiollinen. Hän lähestyi rumpua ja vaati kiihkeästi päästäksensä arvanheittoon. Mies suostui hänen vaatimukseensa ja Hayes kadotti. Hän pani kaksinkertaisen summan voittopelille; ja kadotti taas. Vieläkin kerran pani hän kahdenkertaisen summan ja kadotti jälleen, Useat soturit, jotka tunsivat toverinsa rahan ahneutta, olivat kokoontuneet katsomaan, ja hän tunsu että he ilomielin katselivat hänen epä-onneansa. Kun hän viskasi menetetyt rahat rummulle ja läksi tiehensä, sattui huonosti tukehdettu nauru hänen korvaansa ja herätti hänessä tunteita, vielä katkerampia, kuin ne, jotka häntä painoivat uuden vuoden päivänä, kun hän vieraana astui Newcastlen katuja uupuneena nälästä ja väsymyksestä.

Seuraavana päivänä oli suuri tappelu, joka kesti päivän koitosta päivän laskuun saakka. Kahta sataa miestä siinä kaatui surman suuhun. Taistelu oli levinnyt avaran alueen yli ja moni kiivas ottelu oli tapahtunut eri paikoissa. Se komppania,

Johon Hayes kuului, oli lykätty aivan etupäähän, ja huomasi päivän päättyessä olevansa aivan yksin. Käsky annettiin vetäytyä takaperin. Samassa silmänräpäyksessä sai Hayes kolahduksen päähänsä, ei nähnyt mistä, sillä hän pyörtyi ja kaatui.

Hän ei ollut siellä kauan maannut, kun heräsi. Silloin oli vielä päivän valoa, mutta paikka, missä oli, oli tyhjä ja autio. Päässänsä havaitsi hän pienen haavan, joka juoksi verta, mutta pahemmatta vahingotta oli hän päässyt. Levättyänsä muutamia minuuttia, tunsu hän itsensä vironneeksi ja päätti lähteä toveriansa etsimään.

Ne, jotka joskus autoissa paikoissa tyvenellä ilmalla ovat korvaansa tarkkaamalla koettaneet selittää todellisia tai luultuja ääniä etäältä, eivät voi oudoksua, että Hayes oli epätiedossa suunnasta, missä armeija oli. Sillä välistä oli hän kuulevinaan sekavaa jylinää yhdestä suunnasta ja välistä jotakin ääntä, ikäänkuin hoilotusta, kaukaa. Hän ei kuitenkaan epäillyt pian tapaavansa toveriansa ja läksi sentähden kulkemaan, kiertäen erästä matalaa kunnasta. Eipä aikaakaan, niin hän tuli eräsen viidakkoon, missä jälkiä äsken riehuneesta tappelusta oli nähtävä. Laskeneen auringon rusko toisti taivaalla, ikäänkuin tappelutanterelta noussut veripunainen höyry. Hayes joudutti askeleitansa kunnes pääsi eräsen notkoon. Täällä hän vähän matkaa polusta erään vesilätäkön vieressä, jonka taivaan-rusko kuvasi tulipunaiseksi, huomasi erään ihmis-ruumiin. Tämä makasi siinä aivan liikkumatta. Näytti siltä ikäänkuin hän olisi pyrkinyt vesilätäkölle juomaan, mutta kuollut ennenkuin hän

sinne pääsi, ja ollen vähän matkan päässä tappelu-tanterelta jäänyt sinne kenenkään huomaamatta, sillä Hayes näki hänen komeasta univormustansa, että hän oli korkea-arvoinen upseeri.

Hayes pysähtyi hetkeksi tarkastelemaan ruumista oliko siinä mitään hengen-merkkiä. Ei mitään voitu huomata. Kuolleen epoletit ja miekan kahva loisti päivän hälvenevässä valossa ja näytti häikäisevän nuoren soturin silmiä. Edellisen illan hillitsemätön hurjuus valloitti hänen uudestaan. Rahan-himo, polttava ikävä tuohon kadotettuun kotiin, viisastelu, joka panee huonoimmat asiat hyviltä näyttämään, kaikki häntä pakoitti.

Liian myöhäistä oli jo auttaa miestä. Kulta ja maalliset tavarat eivät voineet häntä enään hyödyttää. Muutaman tunnin perästä nuot konnat, jotka aina hiipivät tappelun jälkeen taistelutanterella, häntä ryöstäisivät typityhjäksi. Hayesin toverit eivät milloinkaan olleet arkatuntoisuutta tässä kohden osoittaneet. Hän pysähtyi äkkiä kaatuneen miehen viereen ja veti hänen taskustansa kukkaron. Samassa hän näki miehen kaulassa silkkinauhan, johon nähtävästi joku kapine, peitetty paidan alle, oli kiinnitetty. Hän tarttui tähän nauhaan ahnaasti ja huomasi siinä timanttiristin riippuvan, joka säkenöitsi kun sitä esille vedettiin. Hayesta hirvitti koskea ruumista, kun hän koetti saada nauhan pois kaulasta. Silloin kuuli hän kauhistukseen kuolleeksi luullun miehen päästävän heikon vaikerruksen.

Hayes säpsähti ja seisahdutti toimensaan, pitäen kuitenkin lujasti ristiä kädessään. Mies nähtävästi toipui jostakin pyörtymyksestä. Hänen kätensä siirtyi nopeasti rintaan,

ikäänkuin hakien sieltä ristiä, ja äkkiä hän tarttui ryöstäjänsä käsiranteeseen.

"Jättäkää, Jumalan tähden! minulle risti", huudahti ranskaksi kaatunut upseeri, ikäänkuin puoli-horroksissa.

Hayes yritti irroittaa itseänsä, mutta hän oli vielä itse heikko äskeisestä veren vuotamisesta, ja maassa makaavan miehen voimat näkyivät palaavan jälleen. Tämä nousi istualle ja tarttui molemmin käsin Hayes'iin, ja nyt he rupesivat kamppailemaan koko voimallansa. Hayes piti vaistomaisesti ristikäsi kiinni, ja tämä oli hänelle esteeksi. Hänen vastustajansa sai esiin pistolin vyöstänsä ja olisi silmän-räpäyksessä ampunut hänen kuoliaaksi, ellei Hayes olisi saanut hänen kättänsä pidätetyksi ja samassa hurmoutuueena tappelun vimmastasta vetänyt esiin pistolin omasta vyöstänsä ja laukaissut vastustajaansa vastaan. Upseeri päästi vaikkerruksen, hänen sormensa höltyivät ja hän kaatui raskaasti taaksepäin. Kauhistuneena tästä hirveästä teosta, johon hänen ahneutensa oli hänen ajanut, Hayes pakeni paikasta.

Yö oli saapunut ja Hayes kiirehti nopeasti pitkin ketoja ja kujateitä. Näin hän kulki muutamia peninkulmia. Hän ei nähnyt mitään jälkiä tovereistansa eikä hän halunnutkaan niitä tavata. Tuon saarnamiehen sanat, jota hän oli Newcastlessa kohdannut, soivat alati hänen korvissaan kamalana kirouksena hänen rikoksestansa. Hän olisi kernaasti antanut kaiken omansa – kaikki toivot, jotka ikinä olivat olleet hänen mielensä ihanteina, kaikki olisi hän antanut, jos hän olisi voinut ijäksi pyyhkäistä pois muistostansa tämän ainoan päivän. Aamun koittaessa tapasi hän

muutamia työntekijöitä, jotka saattoivat häntä pieneen kylään, jossa hän osti itselleen sinisen liinamekon, lakin ja housut, jotka peittivät hänen univormunsa. Tässä puvussa hän kulki ympäri jonkun ajan, kunnes hän vihdoinkin pääsi merenrannikolle, jossa sai sijan Englantiin menevässä laivassa.

Hayes sai ammatti-paikan Lontoossa, mutta hän eli aivan itsekseen. Niistä, jotka olivat hänen ammattiin ottaneet tai jotka joutuivat yhteyteen hänen kanssansa, ei kenkään tuntenut hänen elämäkertansa, mutta kaikki huomasivat hänen umpinaista ja synkkää luonnettansa ja karttoivat hänen seuraansa, häntä inhoen ja pelaten. Muutamat myös sanoivat, että hän oli ollut rosvo. Muutamat eivät epäilleet antaa viittauksia siihen, että hän varmaankin oli tahrannut kätensä jollakin kauhealla rikoksella. Hayes tunsi, että kaikki häntä kammoivat ja vihasivat, mutta hän eli liian paljon omissa ajatuksissaan, että olisi siitä huolinut. Hänen ainoa tuumansa oli pysyä jyrkästi eroitettuna kaikista niistä, jotka olivat häntä tunteneet tai hänestä huolineet, niin vapaa ehtoisesti kärsien vaivaloista elämää rikoksensa sovittamiseksi. Välistä kuitenkin, kun hän ajatteli, kuinka oudot onnettomuudet olivat häntä kohdanneet ja vähitellen ikäänkuin vastustamattomasti sysänneet hänen tähän surkeaan loppuun, tunsi hän tuon raskaan taakan, joka hänen omaatuntoansa painoi, hetkeksi ikäänkuin helpponevan.

Näin olivat vuodet vierineet eteenpäin, kun Hayes eräänä iltana, palatessaan kylmään kolkkoon kotiinsa, kulki erään miehen ohitse, joka hetkisen katsoi häntä ja sitten seuraten häntä

pyysi häntä pysähtymään. Hayes kääntyi erään katulyhdyn alla, ja mies, joka nopeasti lähestyi häntä, kutsui häntä nimellä Filip Joyce.

Hayes tunsi vieraan Jakob Bonnelliksi, katusaarnaajaksi, josta hän oli eronnut Newcastle'ssa.

"He kertoivat teidän kaatuneeksi", sanoi saarnaaja, "enkä luullut tapaavani teitä enään tässä maailmassa".

Hayes oli niin liikutettu, ettei hän saattanut puhua monta sanaa. Hän pyysi ystävänsä seurata häntä kotiin, ja siellä saarnaaja hänelle kertoi käyneensä hänen syntymäkaupungissaan ja, lupauksensa mukaan, kertoneensa Margarethalle ja tämän isälle, että Hayes oli kuollut.

"Luvatkaa minulle", huudahti Hayes, "ettette milloinkaan heille ilmoita, että vielä olen elossa".

Hänen hurja käytöksensä hämmästytti saarnaajaa, mutta Hayes vielä samana iltana tunnusti hänelle sen rikoksen, johonka hän oli syypää.

"Tämä on hirveätä", sanoi saarnaaja, "se on teko tuskin anteeksi annettava".

Hayes ei vastannut mitään, vaan otti esille pienen rasian, jonka hän avasi. Saarnaajalle näytti hän rahakukkaron ja ristin, joka oli aivan täynnä hohtavia ja kimaltelevia timantteja.

"Tässä ne ovat semmoisina, kuin ne ryöstin", sanoi Hayes, "nämät kirottut kalut, jotka viettelivät minua murhaamaan haavoitettua miestä. En ole koskenut hiukkeeseenkaan heidän arvostansa".

"Tämä on sovitettava niin paljon kuin mahdollista on", sanoi saarnamies. "Tahdon ristissä olevan nimimerkin avulla koettaa keksiä sitä perhekuntaa, jonka omat nämä kalut ovat, niin että voitte ne takaisin antaa".

Hayes häntä kiitti ja saarnamies tarkasti kirjoitti muistoon kaikki ristin tunnusmerkit. He käyttivät tämän yön vakaisin keskusteluihin, ja Hayes tunsu sydämessään lievitystä, jota hän ei ollut moneen aikaan havainnut. Kun erosivat, hänen ystävänsä hänelle kertoi, että hän muutamaksi ajaksi lähtisi pois Lontoosta, mutta pian jälleen palaisi.

* * * * *

Muutamia kuukausia tämän jälkeen Hayes istui eräänä iltana yksin huoneessansa, viihdyttäen levotonta mieltänsä lukemisella. Silloin koputus ovelle häntä havautti. Ottaen lamppua käteensä, hän avasi oven ja näki uskollisen ystävänsä Jakob Bonnellin ja erään vieraan hänen kanssansa. Lamppu valaisi vieraan kasvot, joka näytti enemmän iäkkäältä. Ulkomuodoltaan hän oli vakavan näköinen ja suuret viikset peittivät hänen huulensa, aivan ulkomaiseen tapaan. Hän näytti ikäänkuin olisi hän maailmassa paljon kokenut. Hayes säpsähti, kun hän näki miehen kasvot, ikäänkuin hän olisi muistanut jonkun hänen näköisensä ja vieläpä kauhulla sitä muistanut.

"Menkää sisään, herra Bonnel", sanoi vieras saarnaajalle oudolla ääntämisellä, "te voitte parhaiten selittää tämän käynnin

syytä".

"Tämä on", sanoi saarnamies, "Beuafeantin kreivi, sen Beuafeantin kreivin veli, joka kaatui Valin kähäkässä. Pitkällisen kirjeenvaihdon jälkeen Europan mannermaalla olevain henkilöin kanssa, olen hänen löytänyt, ja hän on matkustanut tänne saadaksensa teidän kädestänne sitä timanttiristiä, jonka te Valin tappelutanterella otitte hänen kaatuneelta veljeltänsä. Risti on kauan kulkenut kalliina perintönä hänen suvussansa".

"Tässä se on", huudahti Hayes, kiireesti avaisten rasian, mutta vieras häntä pysäytti ja, ottaen lampun hänen kädestään, nosti hän sen kasvojansa kohti ja pyysi Hayestä tutkimaan hänen kasvojensa juonteita ja sanomaan tunsiko hän häntä.

Vieras katsoi häneen vakavasti ja Hayes vapisi kovasti, äkkiä aavistaen asian oikeata laitaa.

"Olen pettänyt ystäväni tässä", sanoi vieras vakavalla äänellä. "Minä itse olen se, jota te julmuudella pitelitte ja ryöstitte Valin tappelutanterella. Katsokaa tässä!"

Vieras veti paidan pois rinnaltansa, näytti lähellä vasenta olkapäätä kuulahaavan, joka jo oli parantunut. "Tämä on teidän tekonne", hän lisäsi.

Hayes päästi ilonhuudon ja tarttuen vieraan käteen kiinni, painoi hän päätään rintaa vasten ja rukoili anteeksi sen hirveän vääryyden, jonka hän oli tehnyt.

Muutamit kyyneleet vierivät alas pitkin vanhan soturin ruskettuneita poskia, kun hän tarttui Hayestä kädestä kiinni ja vakuutti hänelle antaneensa kaikki anteeksi. "Tämä teidän jalo

ystävä on kertonut minulle koko teidän oudon historian", lisäsi hän.

"Näin pitkälle on kaikki onnellisesti päättynyt", sanoi saarnamies, "mutta Jumalan avulla seuraa tästä vielä jotain onnellisempaa. Tahdotteko vielä terran nähdä Margareta Ransonia".

"Semmoisen onnellisuuden toivo on jo aikoja minulta mennyt", vastasi Hayes, "mutta tämä ilta ja sen äkki-arvaamaton ilo virittää taas vanhat toivot. Tahtoisiko Margaretha tai hänen isänsä nähdä minun jälleen?"

"Margaretha luulee teidän kuolleeksi", vastasi Bonnel, "mutta kuinka saatan epäillä, että hän iloitsisi nähdessänsä teitä elossa. Kun viimein häntä näin, oli hän vielä teidän tähtenne murhevaatteissa, ja hänen isänsä puhui teistä hellyydellä ja kaipauksella, arvellen että te olisitte tehneet hänen tyttärensä onnelliseksi ja helpoittaneet häneltä hänen ammattinsa huolet vanhoilla päivillä".

Seuraavana päivänä Jakob Bonnel kirjoitti Margarethalle ja hänen isällensä, että Richard Hayes vielä eli ja että hän itse tällä viikolla aikoi tulla heidän luoksensa tuomaan vielä tärkeämpiä uutisia. Parin päivän perästä läksikin saarnaaja Hayes'in kanssa matkalle. Oli talvisaika ja maa lumessa. Matka kesti neljä päivää, joka aika tuntui Hayes'ille sangen pitkälliseltä ja ikävältä. Mutta hänen sydämensä oli huokeampi kuin oli ollut moneen vuoteen. Kun hän noissa vanhoissa majataloissa, joissa matkallansa olivat yötä, vaipui nukuksiin, näki hän unta, että hän taas oli työssä

vanhan satulamaakarın luona ja että hänen tulevan elämänsä haikeat surut vielä olivat häneltä laupiaasti peitettyt. Mutta todellisuus tuntui hänestä enemmän unelmalta kuin unelma itse. Hän oli ikäänkuin uneksiva, kun hän taas seisoı tuon vanhan huoneen edustalla, ja katsoi sen rapattua etuseinää ja sen kuluneet puiset portaot, jotka veivät työhuoneeseen, missä hän oli nähnyt niin monta ilon ja surun päivää; ja kun hän katsoi tuota pientä, lyijy-ruutuista akkunaa, josta hän oli hypännyt kadulle sinä yönä, jolloin pakeni. Kun hän nyt kaikkea tätä katseli ja näki sen muuttumattomaksi, niin epäilyksen varjo ja pelon väristys hetkeksi valtasi hänen, mutta ainoastaan kohta kadotaksensa. Jakob Bonnel meni ensin sisään ja viipyi siellä vähän aikaa, valmistaaksensa tietä kumppanillensa. Sitten hän tuli ulos ja saattoi Hayestä työhuoneen takaiseen kamariin, missä vanha mestari, nyt iästä painuneena, aivan niinkuin ennenkin, istui nojatuolissaan; ja mikä oli suurin riemu, tuo suloinen Margaretha, joka oli surrut ja rakastanut häntä kaikissa vaiheissa, lankesi hauen kaulaansa sanaa sanomatta, ainoastaan nyyhkyttäen ilosta.

Jakob Bonnel jäi heidän luoksensa muutamaksi päiväksi, tehden kristillisen rakkauden työtä sen kaupungin köyhille. Sittemmin kävi hän heidän luonansa kerran vuoteensa, suljettuansa heidän kaupunkinsa työpiiriinsä. Hän kehoitti heitä aina kiitollisuuteen kaikkivaltiasta kohtaan, joka oli johtanut kaikki tähän onnelliseen loppuun: sillä ennen vanhan saarnamiehen seuraavaa käyntiä oli Hayes tullut Margaretan

aviomieheksi, ja vanha satulamaakari oli vetänyt pois ammatista ja jättänyt kaiken toimen vävyllensä. Huoneuksen kadun-puoliselle seinälle oli hän panettanut näin kuuluvan kilpikirjoituksen: "Ranson ja Hayes satulamaakarit".

SOKEA SISARENI

Kirj.

Charles Dickens

Suomennos ["My Blind Sister"].

Helsingissä,

Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kirjapainossa, 1877.

Uuden Suomettaren kustantama.

I

Sillä tavalla tulin sen ensin huomaamaan. Lettie ja minä istuimme toinemme ikkunassa – ompelimme surupukuja kirkkoherramme perheelle, joiden piti varhain seuraavaksi päiväksi olla valmiina. Silloin hän sanoi minulle: "Jane, luulenpa auringon herenneen paistamasta; kaikki näyttää niin synkältä ja pimeältä. Eikö sinustakin ole samoin?"

Minä en tuota ottanut huomiooni, sillä vielä oli tunnin verran päivän aikaa. Hän tavoitti kädellään otsaansa, juuri kuin olisi tuntenut siinä kovan kivun, jonkatähden minä pyysinkin hänen jättää työnsä ja mennä hetkeksi puutarhaan vähän virkistäytymään; olimme koko päivän heittelemättä istuneet työemme ääressä ja tuo nuori tyttöroukka oli siitä kenties aivan väsyksissä; niin olin minäkin ja silmiäni kolotti. Siellä hän käveli kukkaislavojen keskellä ja poimi joitakuita ruusuja – olimme näet heinäkuun keskipaikoilla – jotka hän sitte antoi minulle ikkunasta, sanoen että hänen täytyi mennä kaupunkiin, ostaaksensa tarpeita niihin leninkeihin, joita ompelimme. Minä olisin paremmin suonut hänen jäämään kotiin ja sanoin siitä syystä että puodit luultavasti jo olivat kiini. Mutta hän ei sitä kuunnellut, vaan meni matkaansa minun vielä puhuessani. Oli jo hämärä kun hän tuli kotiin; ikään olin sulkenut ikkunan ja sytyttänyt kynttelin. "Olen saanut franssuja Jane", sanoi hän ottaen hatun päästään ja istuutuen työllensä. Ommeltuaan

noin viisi minuuttia, antoi hän kätensä vaipua syliinsä ja niin kummallinen toivottomuus osoittihe hänen kasvoissaan että minä siitä kauhistuin ja tulin järkiään hämille.

Mikä sinulla on Lettie? mitä on tapahtunut? kysyin minä peläten, tietämättä itsekään mitä.

Hetkisen katsoi hän minuun surullisena; sitte sanoi hän äkkiä: "Voin sen yhtä hyvästi sanoa kerralla. Jane – minä olen tulemaisillani sokeaksi".

Työni putosi lattialle ja minä kiljasin kauhistuksesta.

"Elä ole siitä milläsikään Jane; sitä ei voi kuitenkaan auttaa", lisäsi hän.

"Se on sinun mielikuvitustasi Lettie; huomenna menen kanssasi tohtori Nash'in luo. Mikä sinulle yht'äkkiä pisti sellaisen päähän?" kysyin minä, sillä minä luulin jonkun kummallisen oikun saaneen hänessä vallan. Äitimme oli eläessään vähäisen liiaksi hellitellyt Lettietä, joka toisinaan oli näyttäinnyt yhtä itsepäisenä kuin oikkuisenakin.

"Se ei toimita mitään, Jane; minä olen itse käynyt tohtori Nash'in luona ja hän sanoi minulle suoraan että olen tulemaisillani sokeaksi. Olen jo kahdesti käynyt hänen luonansa; sillä aavistin mitä oli tapahtuva. Oi Janey mitä teemme? voi mitä teemme?" – ja nyt luopuivat hänestä lopen kaikki voimat ja hän laski päänsä käsivarsillensa, joita nojasi pöytään, ja itki ääneen.

"Kyllä kaikki käypi hyvin, Lettie. Minä en ensinkään luota tohtori Nash'in arvosteluun, vaan aion viedä sinut jonkun kuuluisan lääkärin luoksi Londoosen kuullakseni, sanooko

hänkin samaa; ennen en voi ikinä uskoa iki-päiviksi tulevasi sokeaksi".

Tästä hän vähäisen rauhoittui.

"Londoosen, Janey! Mutta mistä otamme siihen rahat?" kysyi hän.

"Jätä huoli siitä minulle, kyllä minä tavalla tai toisella sen asian saan selville". Tosin se itsestänikin juuri sillä hetkellä tuntui pian mahdottomalta; mutta ylipäänsä on luja vakuutukseni se, että aina joku neuvo on jälellä, jos lujaa tahtoa vaan riittää sitä etsimään.

Lettie otti uudelleen työnsä; mutta minä käskin hänen heittämään sen pois. "Et saa pistää ainoatakaan kertaa enää, Lettie", sanoin minä. Sinä voit hyvin ruveta soittelemaan tuolla vanhalla pianolla ja laulella pienet laulusi ja sitte oleskella ulkona raittiissa ilmassa niin paljon kuin mahdollista – sinä olet ollut liiaksi sisässä ja tullut oikeen vaaleaksi entiseen nähden. Mene nyt maata pienen hyvän tytön tavalla; minäkin aion kohta tehdä saman".

"Mutta Janey, tänä iltana olisi vielä ommeltava paljon, jotta työ joutuisi huomen-aamuna varhain valmiiksi".

"Sinä Lettie, et ole pistävä niihin kertaakaan; tule nyt sanomaan minulle hyvää yötä ja sitte on sinun mentävä levolle".

"Ja sinä et paljon luota siihen, mitä tohtori Nash sanoi?" kysyi hän minulta hyvin suruisena.

"En, minä en usko häntä ensinkään". Kuullessaan minun puhuvan sellaisella varmuudella (vaikka sydämeni vapisi koko

ai'an) meni hän hyvin rauhoitettuna levolle. Jos olisin myöntänyt luottavani lääkärin sanaan, olisi hän heittäynyt epätoivoon. Kun sitte olin yksinäni ja valvoin pitkältä aamua, pistellen neulaani kerta toisensa perästä vaatteen läpi, täytyi minun se monesti seisattaa, pyyhkiäkseni pois kyyneleitäni.

Lettie ja minä olimme molemmat yksinäisenä maailmassa – meillä ei ollut isää, ei äitiä eikä ketään tiettyä sukulaista. Lettie oli seitsentoista vuotias, minä häntä neljää vuotta vanhempi. Molemmat olimme ompeliattaria, työskentelimme joko kotonamme taikka kävimme ompelemassa kylässä. Asuntonamme oli pieni olilla katettu maja, jossa oli kolme huonetta vähäisen ulkopuolella kaupunkia, ja ikkunamme alla pienoinen sievä ryytimaa. Jotkut olivat antaneet meille neuvon muuttaa kaupunkiin, syystä että meillä varmasti siellä olisi parempi työ-ansio. Mutta niinhyvin Lettiestä kuin minusta oli tämä palkka, jossa olimme syntyneet ja kasvaneet, niin paljoa mieluisempi noita suletuita ahtaita katuja, ett'emme koskaan tulleet sitä päättäneeksi, emmekä sitä milloinkaan katuneetkaan. Korkomme ei ollut suuri, mutta me olimme kuitenkin niin iloiset, saada turvautua siihen, kun milloin hyyryimme oli aivan päivälle maksettava; emäntämme näet oli hyyryläisilleen sangen ankara; jos hiukankin viipyivät maksulla, antoi hän kohta heidän siitä kuulla.

Minä käytin tarkoin kaiken ajatusvoimani, löytääkseni jonkun neuvon, millä saisin Lettien Londoosen, mutta turhaan koko sen yötä, niinkuin seuraavan päivänkin. Niin kauvan kun meillä oli

kahdet kädet, jotka voivat tehdä työtä, olisimme aivan hyvin voineet itsemme elättää; mutta kuinka nyt kävisi, kun meillä vaan oli yhdet! Rikkaat ihmiset eivät voi ymmärtää, miten monesti köyhälle pyrkii vaikeaksi käsillään ansaita toimeen-tulonsa ja miten mahdotointa toisinaan on voida mitään säästää vastaiseksi pahaksi päiväksi.

II

Sunnuntai tapasi minut yhtä neuvotoinna. Mutta kun se oli joutopäiväni, päätin etsiä tohtori Nashin, sillä aikaa kun Lettie oli kirkossa. Hän pukeutui aina hyvin sieväksi, sillä hänellä oli näöstään tuo kainomainen ylpeys, joka niin hyvin sopii nuorelle tytölle. Minusta hän oli sangen kaunis, ja sinä häntä pitivät kaikki naapuritkin. Hänellä oli valkoväriäinen hieno muoto ja vienoinen ruso poskilla, hieno kastanjanruskea tukka ja kauniit ruskeat silmät. Ei ollut helppo huomata niissä olevan mitään vikaa, jos ei vaan hyvin tarkkaan niitä katsonut, sillä silloin huomasi niillä himmeän varjon, joka kenties osoitti kivuloisuutta. Nyt hän oli karkoittanut mielestään kaikki itseään koskevat ajatuksensa ja käveli iloisena kuin sirkka pitkin viheriäistä käytävää valkeassa hatussa ja vaaleassa musliinileningissä. Hän nyykäytti iloisesti minulle päätänsä, siinä kun seisoin ovella, silmin seuraten häntä. Minä olin Lettiestä yhtä ylpeä, kuin milloinkaan äitini lie ollut. Aina hän oli ollut niin sukkela, helläsydäminen, herttainen olento, huolimatta hänen joskus vähä ylpeästä luonteestaan.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.